

[Carlsen-Skiødt.]

— der blev for øvrigt af socialdemokratiske Medlemmer stillet Forslag om Nedlæggelse af yderligere ca. 50 Embeder —, hænger det sammen med, at Menighedsraadene satte sig kraftigt imod det; de ønskede ikke at komme af med deres Præster og faa Præstegaardene nedlagt.

Jeg nævner disse to Eksempler som Bevis paa, at det i høj Grad havde været ønskeligt, om man havde faaet den Ordlyd i Loven, som en Gruppe inden for det kirkelige Udvalg havde givet en lignende Ønskeparagraf, hvorefter det var Biskopperne i Forbindelse med de kirkelige Organer eller med Menighedsraadene, der skulde tage Bestemmelse om Kirkens indre Anliggender, og ikke blot skulde høres, men skulde være en Institution, der fik afgørende Indflydelse paa disse Spørgsmaal. Den Form, som disse Bestemmelser sikkert vil have, naar Lovforslaget forlader Folketinget, synes jeg er meget svag og paa et enkelt Omraade, med Hensyn til Kirkens Midler, endogsaa uheldig, idet der derved gives Kirkeministeren Adgang til at bruge Kirkens Midler, de Midler, der i Øjeblikket er henlagt til Kirkers Brug, til alle kirkelige Formaal. Jeg har kun eet Ønske her, nemlig at det maa lykkes under Forslagets Gang gennem Landstinget at faa en Ændring af § 70 gennemført, saaledes at den Ordlyd, som det kirkelige Udvalg ønskede at give Paragraffen, maa blive vedtaget.

Der er ogsaa en tredie Affattelse i et Ændringsforslag, der er stillet af Bondepartiet, som gaar ud paa i det væsentlige at give Paragraffen samme Ordlyd, som det kirkelige Udvalg ønskede den skulde have. Nu faar dette jo ingen Betydning, fordi det lille Parti ikke vil kunne føre sin Sag igennem til Sejr — om man kan sige saadan. Selv om jeg erkender, at der er noget af det rigtige i dette Ændringsforslag, vil jeg dog undlade at stemme for det, idet jeg vil afvente Resultatet af Landstingets Arbejde med Forslaget.

Dernæst vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger om selve Grundlovsforslaget. Jeg maa med Beklagelse sige, at jeg ikke alene ikke kan stemme for Forslaget, men at jeg ogsaa maa stemme imod det ved tredie Behandling. Det maa jeg gøre ud fra det gamle konservative Standpunkt, som jeg indtager, idet jeg anser det Forslag, som er til Behandling, for ringere samfundsmæssigt set end Grundloven af 1915. Regeringspartierne har jo paa deres Program Afskaffelse af Landstinget; det har man vidst, og det bøjer man sig for, det Forslag

fra Regeringspartierne kan man ikke bebrejde dem. Men Det konservative Folkeparti har ikke Afskaffelsen af Landstinget paa sit Program, og jeg er altsaa ikke forpligtet til at arbejde for det. Jeg føler det med mig selv, at det er ikke raadeligt at gaa paa Akkord med sin Overbevisning, og derfor maa jeg ved tredie Behandling stemme imod Forslaget.

Hvis Forslaget bliver til Lov, det vil sige, hvis det kan slippe igennem Folkeafstemningen, vil det sikkert blive en stor Gøvinst for Socialdemokratiet, jeg kunde endog tænke mig, at det vilde betyde, at Socialdemokratiet vilde faa Flertallet her i Rigsdagen efter det endelige Valg. Socialdemokratiske Talere har jo kaldt den nye Grundlov en udmærket Lov. Det er det sikkert ogsaa set fra Socialdemokratiets Side; det skal jeg være den første til at indrømme.

Det er mig ogsaa en Stadfæstelse paa, hvad jeg mange Gange har udtalt, at som Partifører er vor nuværende Statsminister vistnok en af de betydeligste Mænd, Danmark har haft den sidste Menneskealder. Han har kunnet føre sit Parti stadig fremad med store Tal, og jeg, som nu staar paa Falderebet i den danske Rigsdag, jeg, der har 50 Aars Arbejde bag mig som Politiker — mere eller mindre fremtrædende, maaske særlig mindre fremtrædende —, har Raad til i Dag at sige, at partimæssigt set har Statsministeren evnet at føre sit Parti frem, saadan at det godt kan staa som en Maalestok ogsaa for andre Partier i den Retning.

Jeg maa altsaa efter min Overbevisning stemme imod Loven. Den vil blive vedtaget, vil maaske ogsaa blive vedtaget ude omkring ved Folkeafstemningen og vil saa blive Danmarks Riges Grundlov i en Periode, sikkert i en endnu kortere Periode end Grundloven af 1915. Det gaar jo med Lyntogs fart i vore Dage, ogsaa med at lave Grundlove, men det er mit Haab, hvordan Danmarks Riges Grundlov end bliver, at den Grundlov, som det danske Folk skal leve under, altid maa blive forvaltet paa den Maade, som tjener hele det danske Samfund bedst.

Ordføreren (Hartwig Frisch): Jeg vil gerne i de Bemærkninger, jeg her fremkommer med, gøre en vis Sondring mellem den saglige Kritik og de mere polemiske Bemærkninger, der er fremkommet. Nu har jeg gennem saa mange Maaneder dels i Kommissionen og dels i Udvalget arbejdet med denne Sag, at jeg unægtelig er blevet